

Læseeksemplar af *M*

Mikkel Harris Carlsen

KANDOR

M

M

Af Mikkel Harris Carlsen

Forlaget Kandor || www.kandor.dk

Redaktør: Nikolaj Højberg

Omslag: Giuseppe Arcimboldo, Bibliotekaren ca. 1566

Opsætning: Diana Sørensen

Læseeksemplar af 1. udgave 2016

Alle rettigheder forbeholdes. Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele heraf er kun tilladt med forfatterens skriftlige tilladelse ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Arbejdet med bogen er støttet af:

STATENS KUNSTFOND

M

Mikkel Harris Carlsen

KANDOR

De gik alle sammen derind, og med dem husholdersken, og fandt over hundrede mægtigt store, velindbundne bøger, foruden flere mindre. Så snart husholdersken fik øje på dem, vendte hun hastigt om og fór ned ad trapperne. Hun kom ligeså hurtigt tilbage med en stor skål fuld af vievand tillige med en stænkekost og sagde:

„Dér, tag det, hr. licentiat, og bestænk kammeret, at ikke nogen af de mange troldmænd, der findes i disse bøger, skal forhekse os til straf for den straf, vi pålægger dem, når vi skaffer dem ud af verden.“

Miguel de Cervantes:
Den sindrige ridder Don Quixote de la Mancha

I. Purcells sjældne bøger

Intet kunne have glædet mig mere end at erfare, at gaden, jeg netop var flyttet ind i, gemte på en eventyrlig antikvarboghandel. Set udefra så den ikke ud af meget, Purcell's Rare Books, presset ind mellem en slagter og en vinhandel, og den, der stoppede op og skimmede udvalget i de tilpropede udsalgskasser på gaden eller forsøgte at spejde ind gennem de smudsige ruder, som hindrede nærmere identifikation af de udstillede værker, ville næppe tro, at butikken var et drømmerige af en anden verden, en litteraturens Aladdin-hule.

Det var en regnvåd april i det Herrens år 1934, da jeg første gang trådte ind ad døren, men indenfor, i skriftens helligdom, lå tiden i dvale, dagene krøb af sted som årstider, og ude bagved var Adam stadig beskæftiget med at give dyrene navne. I det tilfælde, at en Shakespeare eller Geoffrey af Monmouth skulle benytte sig af Wells' tidsmaskine og gæste det tyvende århundrede, ville antikvariatet udgøre en velegnet ankomsthale. Kulturchokket ville her være minimalt, den rejsende kunne i ro og mag stige af og glædes ved litteraturens særstatus blandt tidens frembringelser.

Skønt han til at begynde med havde begrænset sig til at sælge sjældne værker, var Mr Purcells passion for det trykte ord af en sådan art, at han nægtede at skelne mellem højt og lavt, ånd og pulp, og udbuddet i hans butik havde derfor med tiden udviklet sig til en heterogen sammenæltning af

alt fra kulørte hæfter – af den type jeg selv bidragede til – til århundredgamle kalveskinsfolianter af højeste kulturhistoriske værdi. De mest kostelige af disse skatte var sat bag glas i aflåste montrér og vitrineskabe, men ellers var bøgerne, magasinerne, universitetsskrifterne, journalerne, almanakkerne, auktionskatalogerne, søkortene og de grafiske tryk opstablede i veritable bjerge, tagrygge, tårne, runesten, obelisker og kampaniler, som stiledede boghandleren efter at indrette sit eget lille kongedømme i Londons midte. Sine steder mindede stakkene om mineralske formationer, et skummelt og fortryllet grottemiljø af udbulinger, stenskred og stalagmitter, hvorfra pibende flagermus til enhver tid kunne finde på at myldre ud i et hjertestandsende sammensurium. Andre steder en tempelruin med skyggefulde søjlegange og ekkoet af hedenske lovsange.

At indsnuse den støvede og mørnede lugt af gamle bøger gjorde sjælen rastløs. Som hesten i indelukket, der mærker sadel og seletøj på sig. Dirrende af udlængsel og rejselyst ville den sparke i stråene og virre med hovedet

„Træk mig ud af min mørke stald,“ vrinskede den. „Læg bidslet i min mund og slå stalddørene op. Og jeg skal bære dig over hele verden, ad ukendte stier i sorte skove, ad jasminduftende karavaneruter, barrikaderede boulevarder og stjernebestrøede mælkeveje. Alt vil jeg vise dig, hvis du blot vil trække mig ud af min mørke stald.“

Lionel Purcell var en lavstammet og duknakket herre, altid klædt i samme trenchcoat med en glorie af cerutrøg om sit skællede hoved, som stod han midt i sine bogstakke i en rømmet skyttegrav oven på årtiers artilleriangreb med grammatik og tryksværte. De gustent blege koloreringer i teint og beklædning fik ham næsten til at gå i ét med omgivelserne, og det var ikke usædvanligt, at hans stiltfærdige, men pludselige tilsynekomst fra skyggerne og tobakstågerne havde slægtskab med en

spiritistisk materialisation. Mandens alder var umulig at bedømme, ikke mindst på grund af poserne under de venlige hundeøjne, der var så bulne, at man mistænkte, at han heri opbevarede sine byttepenge. Som allerede nævnt havde boghandleren interesse i alle former for litteratur og journaler, kort og tryk og ville med samme afdæmpede entusiasme fremvise et *Punch*-magasin og en uvurderlig udgave af *Philosophiæ Naturalis Principia Mathematica*.

„At læse eller fortælle en historie er i sidste ende det, der gør os menneskelige,“ mente han. „Alle andre menneskelige gøremål er i højere eller mindre grad præget af det dyriske. Derfor er det at fortælle en sjofel vittighed en mere åndelig aktivitet end selv den mest noble og samfundsberigende beskæftigelse.“

Boghandlerens motto og litterære yndlingspassage, som han sjældent lod mig glemme, lød: *Quel giorno più non vi leggemmo avante* – vi læste ikke mere i den dén dag. Ordene stammer fra *La Divina Commedia*, som Mr Purcell havde gjort et livslangt studie ud af, *Canto V*. Under deres helvedesfærd støder Dante og Vergil på en sværm af fordømte sjæle, der i livet gjorde sig skyldige i utugt. To af disse ulykkelige, Paolo og Francesca, lader sig hidkalde og fortæller digteren, hvordan de sammen læste i en bog om den forbudte liaison mellem Lancelot og Guinevere og lod sig inspirere af de saftige beskrivelser.

*En kobler blev den bog, og han som skrev den;
vi læste ikke mere i den dén dag.*

Siden blev de begge myrdet af Francescas ægtemand og Paolos broder, som var én og samme.

„Heraf kan man lære, at man aldrig skal holde op med at læse,“ gnæggede boghandleren og blinkede lystigt.

En anden særegenhed var, at han havde for vane at omtale sig selv – eller rettere butikken – som ’vi’ og ’os’ og dermed give indtryk af, at stedet havde flere ansatte, der i så fald aldrig lod sig observere. Eller måske var det dyrene, han hentydede til.

Højt oppe fra reolerne og de tågeomhyllede bjergkammer blev den besøgende nidstirret af udstoppede harer, fugle og en enkelt marekat, der med årvågne øjne syntes at reagere på den ringlende messingklokke, indgangsdøren udløste. En kunne få den tanke, at alt dette stivnede dyreliv en sen, andersensk natte-time var undsluppet et zoologisk opslagsværk, endnu begravet i bunkerne, og at deres nuværende tilstand udgjorde et stadie mellem vellignende illustration og det åndende, pulserende liv, de ikke længere havde del i. Fandt man omtalte værk i den dyng, som dyrene møjsommeligt havde gravet sig fri af, ville plancherne alene forevise deres vagt udviskede silhuetter blandt den resterende fauna, der var blevet tilbage, frygtagtigt trykkende sig ned i papiret ved deres respektive navne. Flugten ville dog næppe gå upåagtet hen blandt de tilbageblevne, og en *epidalea calamita* ville muligvis grundet sin tilknytning til heksekunsten føle sig draget til at kravle hen og udfylde tomrummet efter den undslupne *lepus europaeus* og således skabe uorden i nomenklaturen.

Sandheden var dog af en mindre fantasmagorisk kategori. I tiden før den store flod, som Mr Purcell ville udtrykke det, havde butikken huset en taxidermist, og boghandleren havde ved overtagelsen ikke nænnet at skille sig af med de tiloversblevne effekter. Med tiden var disse tydeligvis blevet tillagt en vis affektionsværdi – ikke sjældent overhørte man Purcell småpludre med sine kære små, som han i øvrigt havde navngivet efter sine yndlingsdigtere.

„Hva’ det, sidder du der og glor, Shelley? Skal du ikke ud og fange nogen mus?“

I samme spøgefulde tone hed det sig, at den tidligere ejer skulle ligge i et hjørne, askegrå og balsameret, og vente på at blive gravet op af Howard Carter.

At boghandlen ikke var ældre end boghandleren selv syntes dog at ligge uden for det muliges rækkevidde, når man først havde indset, at butiklokalets udvalg blot udgjorde den øverste tinde på et underjordisk Kaukasus.

Efter at have ladet sig se an og vundet butiksindehaverens fortrolighed blev man begunstiget adgang til kælderetagen, der med sin endeløse og uoverskuelige labyrint syntes at strække sig langt ind under de tilstødende grunde. At gå på uledsaget opdagelse hernede uden kiselsten eller Ariadnetråd krævede omtrent samme dristighed som at aflægge dødsriget et besøg, da kun trappen og det forreste værelse var forsynet med elektrisk belysning. Derfra var man overladt til et ormstukkent mulm, som selv en håndlampe kunne have vanskeligt ved at gennembryde. I mørket slangede fantasien sig med og omskabte de trange rum og korridorer til hvælvinger og kasematter, brønde, gruber, oublietter og helvedeskamre. I tilsyneladende uendelige og virkelighedsfornægtende perspektiver dannede bøgerne og tidsskrifterne deres helt egen topografi, sine steder sirligt velkategoriserede langs væggene, oftere umuligt balancerende i hældende stakke, hvis tinder strakte sig op i det ukendte. Som i en ædelstensmine forekom risikoen for at blive begravet under en sammenstyrtning og aldrig fundet igen reel og overhængende, og kun håbet om de rigdomme, man kunne opspore hernede, hvis blot man vovede sig et skridt længere ind, holdt modet oppe.

Tanken var nærliggende: Jordklodens indre bestod af et titanisk bibliotek, og Mr Purcell havde nøglen.

Fra tid til anden ville man se de ældste og mest dedikerede samlere i klientellet dukke op fra kælderregionerne med tre-fire bind klemmt ind til tweedjakkebrystet, missende i

det bestandige tasmørke, der herskede oppe i butiklokalet, kridhvide og dødningsagtige med draperinger af spindelvæv hviskende efter sig som åndeagtige slæb og tydeligt lettede over at have fundet vej tilbage til jordens overflade.

Ved en enkelt lejlighed oplevede jeg at blive afbrudt midt i en samtale med Mr Purcell af et hjerteskrærende råb om hjælp, fjernt og vibrerende, som havde det sit egentlige ophav i sindets krinkelkroge. Boghandleren undskyldte sig, men gav sig alligevel tid til at afslutte samtalen over skulderen, mens han løftede en stavlygte ned fra et søm og trissede ned i kælderen. Det sidste ord – om modtagelsen af *Ulysses* – blev udtalt halvvejs nede ad trappen. En halv time senere vendte han tilbage med et synligt lettet menneske, der skyndte sig at betale og bortfjerne sig ud på gaden for at genoplive sig med frisk luft og dagslys.

Første gang, jeg selv steg ned i kælderen uden ledsagelse af butikens Vergil, lykkedes det da også mig at fare vild, og det pludselige møde med en af disse samlere, der til anledningen var udstyret med en antik udseende lanterne, hensatte mig i et rædselssceneri à la Ann Radcliffe. Selv efter at have identificeret ham som et medmenneske af kød og blod og delt hans begejstring over at have opstøvet en førsteudgave af *Treasure Island* nærrede jeg en vag mistanke om, at gespenstet til enhver til kunne finde på at dematerialisere sig og efterlade mig i mørket en sjælsrystende oplevelse rigere. Mere end én gang har jeg anet en mumlen dernede lige uden for hørevidde og tænkt, at en afdød litterat henslæbte opholdet i det hinsides med recitation af et elsket værk, her hvor Purcells kælder syntes at overlappes med Plutos tagetage.

Med denne spøgelsesmumlen fulgte uundgåeligt mismodet over, at man aldrig ville kunne nå at læse en promille af det litterære bjergmassiv, som Mr Purcell på

skarabæens vis havde presset sammen hernede, aldrig magte at bore en tunnel ud til dagslyset på den anden side, før høstkarlen ville indhente en. Samtidig er det mig ikke muligt at ihukomme et sted, der bedre end dette bød døden trods.

Jeg gyser ved tanken om, at det var hernede, midt i dette dunkle paradys af skønhed, indlevelse og visdom, jeg skulle betræde mit vanvids dybeste grunde.

II. Den tidligere lejer

Skønt de to tagværelser, jeg beboede, var i temmelig ussel stand, udgjorde de unægteligt den optimale kulisse for realiseringen af mine ungdommelige bohemedrømme, som jeg med mine syvogtyve år måske var lidt for alderstegen til at udleve med æren i behold: At fjerne mig selv fra selskabslivet og de højere luftlag for at skrive mine pulp-historier under pseudonym, eftersom denne min højt elskede beskæftigelse var så forhadet af min familie, at de i den henseende havde presset mig til at undsige mit gode navn.

At skrive om det gotiske, det fordrejede og groteske i ånden efter Poe og Le Fanu lod sig dårligt gøre i et luksuriøst udstyret arbejdsværelse på landet med tjenerskab, besøgende slægtninge og udsigt til havets blåhvide bølgetoppe *at their priestlike task of pure ablution round earth's human shores*. Det krævede omgivelser som disse, der i al deres skimlede og utætte mistrøstighed ville indgyde mig den rette inspiration. Fugten drev ned ad det afblegede tapet som et topografisk kort over Amazonas og alle dens bifloder, og støjen fra de øvrige lejere lød som en hektisk premiereaften, hvor man opvarmede stemmebåndene, skramlede med dekorationer og skreg ad kostumiererne på syv forskellige sprog. Helt nede fra stuen kunne jeg jævnlige høre slagteren skænde på sine mange børn, der alle lignede pølser og kødboller, som om faderen havde fremstillet dem henne i butikken, hakket dem ud af blodige kroppe, svøbt dem i huden af tarm og vugget dem

på dinglende kroge, indtil de selv kunne befri sig og kravle rundt blandt kunderne. Til andre tider var ejendommen stille som graven. Da var det, som vogtede man på hinanden, ventede, og den mindste rømmen sig eller skraben med et stoleben ville udløse en kaskade af skænderier og klirrende køkkengrej. Ved aftenstid bredte en stank af kål og stegeos sig kvælende ud i hver en krog. Om natten vrælede kattene, spædbørnene og drukkenboltene deres nervesvækkende djævlekoral, og væggene myldrede med krablende utøj.

Her skulle jeg leve, tænke og skrive.

Det i var i alle tilfælde planen, som jeg indtil videre ville skænke et år af mit liv, og selvom det ville ærgre mig gevaldigt at kravle tilbage til det fædrene gods lige foreløbig, ville jeg altid have muligheden, hvis tilværelsen som forhutlet digter skulle vise sig for vanskelig at udholde.

Mine forældre havde gjort alt, hvad de kunne, for at modsætte sig mit ønske om at hellige mig skrivningen, om så bare for en kortere periode, men som det privilegerede og overelskede enebarn, jeg altid havde været, var jeg forvænt med, at de i sidste ende ville bøje af for min vilje. Og det skete da også denne gang. Min stakkels moder jamrede, vred sine hænder i uladsiggørige knudebundter og overvejede vist endda at protestere mod min afrejse ved at låse sig inde i sit boudoir. Men som afskedstimen nærmede sig, tøede hun op og ønskede mig alt mulig held og lykke, sikkert velvidende, at der ikke ville komme meget ud af det. Min fader nægtede på sin side at anerkende, at jeg skulle besidde nogen form for litterært talent, og glædede sig åbenlyst til den fortabte søns snarlige tilbagekomst, så han hurtigst muligt kunne få ham geninstalleret i familieforetagendets administration.

En uge efter, at jeg havde beset og indvilliget i at leje værelserne i *** Street, som var beliggende i det nordøstlige Whitechapel, hjalp en vognmand mig op med

de få ejendele, jeg havde medbragt fra familiens residens i B***. Da vi skiltes, betroede han mig, at han tidligere på året havde hjulpet til med at tømme værelserne for et dødsbo, hvilket lod mig stå tilbage i en lettere modfalden sindsstemning. De tarvelige rum med det skjoldede tapet og lugten af døde mus i væggene var med ét blevet berøvet det undergangsromantiske præg, jeg hidtil havde omsværmet dem med, og var nu bare – tarvelige; et sted, hvor de navnløse og anonyme levede og krepere i ensomhed og armod. Modsætningen mellem dette og det gode, solide kvalitetsmøblement, vi just havde bugseret op ad trapperne, var slående og mindede mig om, at min planlagte tilværelse som boheme var en rolle, jeg havde påtaget mig, en adspredelse. Om jeg kunne spille den med overbevisning eller ligefrem *blive* den, måtte indtil videre stå hen i det uvisse.

Jeg valgte kun at møblere det mindste af værelserne, da det største, som indeholdt et lille tekøkken i karnappen, var umuligt at opvarme. Det eneste, der befandt sig derinde, var et spejl og et rummeligt klædeskab. I det mindre værelse, der således blev arbejdsværelse, opholdsstue og soveværelse i ét, stod en brændeovn, som man skulle sidde klods op af for at have nogen glæde af. Sceneriet kunne med andre ord ikke være mere autentisk.

På min første spadseretur i gaden aflagde jeg antikvarboghandlen en visit og overvandt Mr Purcells distante holdning ved at røbe min 'profession'. Indledningsvis var jeg dog lidt tilbageholdende med at afsløre, hvad det var for publikationer, jeg skrev til, men det havde jeg nu ikke behovet. Vejrende som en blodhund opstøvede boghandleren straks et Parker's Mystery Magazine indeholdende min debutnovelle *The Lodger on the Third Floor*, som han overtalte mig til at signere, og da jeg næste gang kiggede ind, havde han tilmed placeret bladet i

vinduet – en ære, der dog af tidligere nævnte grunde skulle tages med forbehold.

På denne vis indledtes et yderst givende bekendtskab. Mr Purcell var et udtømmeligt kildevæld af anekdoter, historier, recitationer og vittigheder, og man forlod sjældent hans boghandel uden at føle sig beriget af mandens encyklopædiske vid. Da jeg kort efter vores første møde besluttede at indvie ham i min sande identitet, morede han sig kosteligt, ja, skræppede af latter, så jeg blev helt bekymret for hans konstitution, og opfordrede mig til at skrive en fortælling om det – „om end risikoen for at bevæge sig ind på Stevensons territorium ville være overhængende.“ Jeg opsøgte butikken næsten dagligt, i det mindste to-tre gange om ugen, og Mr Purcell, som ikke bare var fortrolig med litteraturens verden, men også med gadelivet uden for sin dør, fortalte mig vidt og bredt om hverdagen i den lokale bydel.

Så snart han opsnappede min adresse længere nede ad gaden, kunne han uden at blinke oplyse, at den forrige lejer af min ydmyge bolig havde været en kollega – om end af samme obskure status som jeg selv.

„En skarp og velskrivende essayist med lejlighedsvis strejftog udi fiktionen, skrev flittigt for bladene, men udgav også en enkelt samling af fortællinger på Cassell og Co.“

Thomas Bradbury havde været en hyppig gæst i antikvariatet og havde på grund af sine sparsomme midler ofte lånt et værk eller to. Anekdoten skiftede dog kategori fra adspredende til decideret foruroligende, da Mr Purcell meddelte, at skribenten tidligere på året var blevet meldt savnet af en slægtning, og at hans forsvinden stadig var uopklaret. Han var simpelthen som opslugt af jorden – eller rettere af væggene i sin – vores – bolig. „Pist borte som en anden Ambrose Bierce.“

Dødsboet, som vognmanden havde omtalt under min indflytning, var altså ikke nødvendigvis efterladt af en afdød.

„Der var i det hele taget noget tragisk over manden,“ fortsatte boghandleren og tappede asken af sin cerut. „Her hos os var han altid seriøs og behagelig, om end ofte noget mut, men man var aldrig i tvivl om, at han havde en udsvævende side; absint, hashish, opium, den slags. Ikke sjældent så man ham stavre forbi ude på gaden den årle morgen i en salig bimmelim. Der gik rygter om et voldsomt temperament, som jeg dog aldrig mærkede noget til. Tværtom syntes han at lade sig svale og blive næsten meditativ, når han aflagde visit her i butikken. Den virkning kan bøgerne have på et menneske af den rette støbning, ved De. Han havde et grimt ar i ansigtet, her på kinden, der i mine øjne lignede en grinende mund, som bestandigt hånedes hans dybsindighed og sladrede om hans mørke side. Vi konverserede på livet løs om alskens litteratur – han havde et godt øje til amerikanerne, Hawthorne, Melville. Jeg skal aldrig glemme hans begejstring, da vi solgte ham de to numre af *Putnam's Monthly Magazine* med historien om Bartleby. Jeg siger Dem, det strenge ansigt, så tidligt ældet af misbrug og spekulation, strålede som en djinn, der netop er sluppet fri af lampen. Alene litteraturen kunne skænke ham en smule glæde. Hans egne fiktioner røbede med al tydelighed et plaget sind; de handlede som oftest om splittelse, om at føle sig jaget eller presset ud af sine vante rammer, ja, ligefrem sin egen identitet. Vi har da en liggende...“

Boghandleren trissede ind mellem stakkene som en vandringsmand i en bjergkløft, men vendte straks efter tomhændet tilbage.

„Det var dælens. Jeg troede, jeg vidste, hvor vi havde den. Nå, jeg skal lede efter den ved lejlighed. Den er signeret.“

III. Den leende faun

Da jeg den aften vendte tilbage til min nye bolig, fremstod værelserne om muligt endnu mere fremmede og uindbydende end hidtil. Dette havde været hans hjem, Bradburys, den udsvævende, opiumsrygende essayist og novellist, ophøjet i sin tragedie og nu tilmed forsvundet på mystisk vis – med andre ord urtypen på den skæbne jeg ønskede at imitere; jeg, rigmandssønnen med de patetiske bohemedrømme og den trygge rede at flagre hjem til! Værelserne var som en mindestue for et miskendt geni, og jeg turisten der i bar benovelse drømte mig i hans sted. Han havde taget dem med sig i døden, som en ægyptisk farao der lader sig begrave med sit bohøve.

Eneste mulighed for at gøre kvistværelserne til mit hjem, min hule og arbejdsplads, var at udleve min egen historie i dem. Hvis ikke med min levevis så med mit arbejde. Tålmodig og dedikeret måtte jeg bringe mig i en position, hvor lynet kunne slå ned i mig. Og var jeg ikke allerede drejet ind på den rette kurs ved at opgive min trygge tilværelse i B*** for at forfølge denne sværmeriske fantasi? Måske noget ville møde mig på halvvejen.

Fuld af trods satte jeg mig hen til skrivemaskinen og forsøgte at komme videre med en allerede påbegyndt historie. I første omgang skimmede jeg de par sider, jeg indtil da havde skrevet:

Hvem skulle tro, at mødet med den lille grimrian ville udvikle sig til et mareridt, jeg måske aldrig vil vågne fra?

Som statuetten savnede et hoved og hovedet en krop, er også jeg halveret, lemlæstet, og for altid dømt til at ane hans afglans i min kære hustrus øjne.

I den forløbne uge havde vi set skyggen af ham overalt. På postkort, menukort, butiksskilte. Ja, der var næppe det etablissement i byen, som ikke udnyttede det lokale vartegn på den ene eller anden måde. 'Le faune riant' hed den lille bistro, hvor vi hver dag havde indtaget en let frokost, og vinen, som vi nød dertil, var naturligtvis dekoreret med hans kontrafej på etiketten. Overalt tittede han frem med sit skælmske smil.

Skønt vejret ikke havde været det bedste, valgte vi ikke desto mindre at udsætte museet til opholdets sidste dag. Og så blev min hustru dårlig og måtte lægge sig på hotelværelset. Da jeg foreslog, at vi tilbragte dagen på og i nærheden af hotellet, protesterede hun og opfordrede mig til at besøge det lille bymuseum på egen hånd. Åbenbart havde jeg i ugens løb snakket meget om det, hvilket jeg slet ikke havde været opmærksom på.

Efter at have kysset den syge farvel og sørget for, at hun ikke manglede noget, traskede jeg op til museet via stien, der bugtede sig op i de skovklædte bakker, og var pludselig så langt fra den turistvenlige bymidte, at jeg stødte på en gedehyrde og hans flok i et kaos af brægen og klimprende messingklokker. Dyrene lugtede vådt, som om det grånende skydække havde givet dem en forsmag på den skylle, det havde truet med at kaste af sig hele morgenen.

Ved en bugtning, hvor stien fortsatte videre ind i skoven, førte en stejl trappe op til museumshaven. Det krævede sin mand ikke at glide og snuble på de mørnede trin, og vel fremme viste haven sig at være ligeså meget vildnis som de omkredsede skove. Hvad, der engang havde været en prægtig rokokohave, var nu et junglekrat, hvor alt havde brudt sine påtvungne former og vokset og slynget sig ind i

hinanden som i orgiastisk vildskab. En grussti ledte gennem mos og tidsler hen til bygningen, der ligeledes viste tegn på forsømmelse og forfald, om end tidligere tiders pragt endnu skinnede igennem.

Museet var en mindre herskabsvilla fra det 18. århundrede angiveligt bygget af en velhavende libertiner, der ifølge den lokale overlevering skulle have tilhørt Voltaires omgangskreds. Udover hans kollektion af krakelerede oliemalerier og mølædte gobeliner var samlingen et hulter til bulter af romerske mønter, keltiske potteskår, og hvad lokallegnens vinbønder ellers havde gravet op af muldjorden. Og midt i det hele – det fineste lille marmorstykke forestillende et faunhoved på størrelse med et velvoksent æble. Hovedet var tydeligvis skilt fra sit oprindelige legeme med plinten som en senere tilføjelse. Efter sigende var det blevet fundet under udgravningen af den guldfiskedam, som endnu befandt sig i haven. Ved indgangen til dette århundrede skulle en udenlandsk historieinteresseret have gjort ihærdige, men frugtesløse forsøg på at finde resten af kroppen, hvilket havde kostet ham et lidet flatterende øgenavn blandt de lokale.

Alt dette havde tjeneren på *Le faune riant* indviet os i, og jeg var derfor godt forberedt rent faktisk, da jeg trådte ind i den lille sal. Bortset fra en ældre, søvndrukken kustode var jeg tilsyneladende alene på museet.

Hovedattraktionen stod i en skarpt oplyst montre, der fik ham til at skille sig markant ud fra de ellers så dunkle omgivelser. At uvejrsskyerne havde trukket sig yderligere sammen over bakkerne hjalp ikke på den sparsomme belysning.

Smilet på de tykke læber var så knudret, at det snarere lignede en vrængen eller et barns imitation af åndssvaghed. Øjnene var blot to muntre folder over en fladtrykt boksertud. To diskrete bukkehorn fik mig til at tænke på min kones

papillotter, når hun ville gøre lidt ekstra ud af sig selv. Til at begynde med morede det mig at studere hans troldske ansigt og sammenligne med alle de variationer, vi havde set nede i byen, men efter at have betragtet ham et stykke tid, bemærkede jeg med ét, at min krop befandt sig i en form for alarmberedskab. Jeg spændte og dirrede over det hele, et sug åbnede et vakuum i min mave, og mine hænder var så sammenknyttede, at neglene havde boret sig langt ind i kødet. En jagende hovedpine truede med at presse øjnene ud af kraniet på mig. Alligevel var jeg ikke i stand til at kigge væk. Det lille djævleffæs havde indfanget mig med en sælsom, hypnotiserende vilje. Noget syntes at stirre tilbage, kræve min opmærksomhed, vokse.

Først da et mægtigt tordenskrald bragede løs over villaen, var jeg i stand til at løsrive mig. I samme nu begyndte en voldsom byge at dundre mod terrassedørene. Den gamle kustode ilede forbi ude i gangen, velsagtens på vej til hovedindgangen for at redde et eller andet fra det nådesløse skybrud.

Jeg kan dårlig forklare, hvad der drev mig til at åbne terrassedørene og stolpre ud i haven frem for at afvente uvejrets afslutning inde på museet. Dels magtede jeg ikke at opholde mig under samme tag som den forheksede genstand i montren og ønskede kun at lægge så megen afstand til den som overhovedet muligt, og dels fik en pludselig ængstelse for min hustrus velbefindende mig til at ile hen mod trappen.

I løbet af sekunder var mit sommertøj gennemblødt, og hatten klæbede til hovedet.

Ved trappen standsede jeg brat og gispede forfærdet over det dramatiske syn, der her mødte mig. Styrregnen havde simpelthen forvandlet trappen til et vandfald. Trinnene var knapt synlige under det brusende plørevand,

og der ville næppe være meget tilbage af dem, når regnen havde lagt sig.

Jeg lænede mig tilbage og strøg en hånd gennem håret. Et øjeblik lod jeg øjnene følge en mørk skimmelstribе på tapetet, mens regnen silede ned i et indre uvejrssceneri. Så bøjede jeg mig atter ind over skrivemaskinen og tastede videre på historien:

Jeg fulgte grusstien om til parkeringspladsen foran villaen, hvor en enkelt ladvogn holdt parkeret. Et rutebilskilt oppe ved vejen ansporede mig til at prøve lykken, men den lille tavle med ankomsttiderne viste sig at være ulæselig på grund af vand og skidt. Da jeg kiggede til højre og venstre – som kunne mit blotte håb friste en rutebil til at materialisere sig – så jeg en skikkelse tilhyllet i en rød regnfrakke løbe over vejen omkring tredive yards fra, hvor jeg stod.

Jeg trådte et skridt frem og ville råbe vedkommende an, men mit hæse „pardon“ overdøvedes af endnu et tordenskrald. En hurtig beslutning fik mig til at løbe ned ad vejen på svuppende sko. Med lidt held ville en vogn samle mig op længere nede.

Da jeg passerede stedet, hvor jeg mente, at skikkelsen havde krydset vejen, så jeg kun tæt buskads, tykt som et urskovskrat. Måske tilslørede buskene en sti, som var skjult for mit blik, men i min halvdrukne tilstand følte jeg mig ikke specielt tilskyndet til at undersøge sagen nærmere.

Mens jeg løb ned mod byen ad den snoede vej, der bugtede sig gennem bakkerne, tog regnen af og overlod det til træ-kronerne at dænge mig til. Små bække rislede ned fra skråningerne og ud på vejen. Inden længe dukkede de første huse op, og jeg lod mig taknemmeligt opsluge af de snævre gyder, der ledte op til bytorvet med hotellet. Lydene fra en nærliggende smedje knaldede mellem de lerklinede mure. I en smal passage kom en ged, der kunne være undsluppet

den flok, jeg tidligere havde mødt oppe i højderne, farende og gav sig til at bræge af mig som en anden vagthund. Ville den advare byen mod den mystiske fremmede, der var kommet ud af skoven? Da vi smøg os forbi hinanden, var jeg helt ængstelig for, at den ville nape mig i fingrene. Bagfra kunne man se et vældigt yver, der på det nærmeste blev slæbt hen ad jorden, så den mælkerige moder var formodentlig på jagt efter et tørstigt kid.

Skønt mine gennemblødte sko ustandseligt smuttede på de våde brosten, lykkedes det mig snart at nå frem til bytorvet. Her var man travlt beskæftiget med at stille op til aftenens festival, en lokal højtid eller mærkedag, der samtidig skulle udgøre den fornøjelige afslutning på vores ophold i byen. Mændene var klædt i hvide pludderbukser og grønne veste, mens kvinderne bar et ternet skørt i et tykt, vamsset stof, der fik dem til at ligne tehætter, dansende i vandpytterne.

Jeg kiggede lettet op på vinduerne til vores værelse, hvor de snehvide blondgardiner stadig var trukket for. I tankerne lod jeg mig allerede synke ned i et dampende bad – det første skridt i retning af at lægge denne sælsomme oplevelse bag mig.

Heldigvis var vestibulen tom og receptionisten fraværende, så ingen skulle se skævt til min ynkelige forfatning. Jeg sjuskede op på anden sal og hen ad gangen. Da min hustru ikke reagerede på min diskrete tappen på døren, tog jeg gentagne gange i dørhåndtaget, mens jeg bestræbte mig på at undertrykke den voksende irritation, der truede med at forpurre min genvundne ligevægt.

Til sidst måtte jeg opgive og gå tilbage til receptionen.

Her var stadig intet personale. Jeg mærkede atter hysteriet virre med halen og kom da også til at slå utilsigtet hårdt på klokken. En ung mand, som jeg ikke mente at have set før, dukkede straks efter op fra baglokalet.

„Oui, m'sieur?“ smilede han undskyldende og lod tungen afsøge kindhulen efter madrester fra den afbrudte frokost.

Jeg bad om ekstranøglen til vores værelse og blev temmelig perpleks, da receptionisten meddelte, at min kone havde forladt hotellet for en halv time siden. Jeg fulgte hans pegefinger op på nøglehylde og så ganske rigtigt to nøgler hænge under værelsesnummeret.

Oplysningen fyldte mig med samme ængstelse, som havde grebet mig oppe i villaen. I et desperat sekund overvejede jeg at styrte af sted i mit våde tøj, men besindede mig og fik udleveret nøglen, så jeg kunne bade og klæde om, inden jeg tog ud for at lede efter hende.

Oppe på værelset slog det mig, at det måske i sidste ende var bedst at blive på hotellet. Indlysende nok havde min kone fået det bedre og besluttet at møde mig på museet. Inden længe ville hun vende tilbage og forhåbentlig have undgået det værste uvejr.

Efter badet satte jeg mig på sengekanten og stirrede ubeslutsom på døren, indtil udmattelsen fik bugt med mig. Jeg havde dårlig nok lagt mig til rette, før jeg faldt i søvn.

Jeg vågnede med et sæt og forsøgte at afryste et mare-ridtsbillede, som desværre viste sig at tilhøre virkelighedens verden: Skikkelsen på vejen, den røde regnfrakke.

Jeg tumlede ud af sengen og hen til bordet, hvor hendes rejsetaske lå åben. Indholdet tydede på, at hun havde rodet det hastigt igennem og dermed forpurret den pedantiske orden, som altid havde kendetegnet hendes bagage.

Jeg ledte forgæves efter regnfrakken, som hun trods det kedelige vejr endnu ikke havde taget i brug.

I hvert fald ikke før denne formiddag.

Heromkring måtte jeg sande, at arbejdet med historien ikke forløb, som jeg havde håbet, og tog mig i at tænke på Thomas Bradbury. Hvordan ville han have eksekveret den

passage, jeg netop havde lænet mig tilbage i stolen for at overveje? Lænedes han sig overhovedet nogensinde tilbage, eller skrev han bare som en steppebrand, manisk arbejdende i sin muses vold? Trængte han endelig til en tænkepause, kunne jeg snarere forestille mig, at han ville trave dramatisk op og ned ad gulvet i højlydt samtale med sig selv eller styrte ud i natten for at dyrke sine mangfoldige laster. Ud på morgenen ville han så vende hjem til sin hule med en håndfuld stearinplettede ark, hvorpå den ene genialitet efter den anden var blevet nedskriblet i en værtshuskrog med en nedbrændt tændstik som skriveredskab. Skaberen selv ville ikke have den mindste erindring om sin frembringelse og ville højst opfatte det som affald på gulvet, når han senere vågnede af sin narkotiske døs.

I mellemtiden sad jeg og forsøgte at komme videre med en simpel skrækhistorie.

Ærgerlig til mode trak jeg en skuffe ud og skimmede nogle af mine bidrag til diverse blade. Ikke en eneste gang havde jeg fået en forsidehistorie, end ikke en sølle illustration. Var de overhovedet blevet læst endsige værdsat af nogen? Uagtet at Purcell havde flatteret mig ved at sætte et af dem i sit vindue, var den beklagelige sandhed vel, at redaktørerne bag disse underlødige hæfter var de eneste, der var ukritiske nok til at udgive mig, uanset hvor meget jeg så end tilstræbte at maskere mine primitive skriverier i en fims af klassisk dannelse.